

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЦЕНТРАЛЬНА МЕТОДИЧНА РАДА**

МАТЕРІАЛИ

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ВІДЕОКОНФЕРЕНЦІЇ
ЦЕНТРАЛЬНОЇ МЕТОДИЧНОЇ РАДИ**

**«ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ
ЗМІШАНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ У ЗДМУ,
ТРАЄКТОРІЯ РОЗВИТКУ ТА МІСЦЕ
В СИСТЕМІ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ»**

26 травня 2021 року

м. Запоріжжя

Д 70

Рекомендовано до друку Центральною методичною радою
Запорізького державного медичного університету
(Протокол № 5 від 27 травня 2021 р.)

Голова редакційної колегії:

Ректор ЗДМУ, професор Колесник Ю.М.

Редакційна колегія:

перший проректор доц. Авраменко М.О.

проректор НППР доц. Моргунцова С.А.

проректор з наукової роботи проф. Туманський В.О.

проректор НПП проф. Візір В.А.

голова Ради з НМЗ та ПК викладачів проф. Резніченко Ю.Г.

голова ЦМК терапевтичних дисциплін проф. Доценко С.Я.

голова ЦМК хірургічних дисциплін проф. Завгородній С.М.

голова ЦМК педіатричних дисциплін проф. Недельська С.М.

голова ЦМК медико-біологічних дисциплін проф. Беленічев І.Ф.

голова ЦМК фізико-хімічних дисциплін проф. Александрова К.В.

голова ЦМК фармацевтичних дисциплін проф. Тржецинський С.Д.

голова ЦМК гігієнічних дисциплін доц. Севальнев А.І.

голова ЦМК суспільних та гуманітарних дисциплін проф. Гребенюк Т.В.

голова ЦМК стоматологічних дисциплін проф. Возний О.В.

Робоча група:

завідувач кафедри МФІНТ проф. Рижов О.А.

секретар ЦМР доц. Демченко В.О.

методист вищої категорії Кіяшко І.О.

методист вищої категорії Лур'є І.К.

керівник ЦДО ст.викл. Дмитрієв В.С.

Д70 **Досвід впровадження змішаної форми навчання у ЗДМУ,**
траєкторія розвитку та місце в системі вищої медичної освіти : матеріали
навчально-методичної відеоконференції Центральної методичної ради
(26 травня 2021 року, м. Запоріжжя). – Запоріжжя, 2021. – 120с.

Матеріали видаються мовою оригіналу.

За достовірність матеріалів відповідальність несуть автори.

УДК 61:378.4(477.64)(063)

© Запорізький державний медичний
університет, 2021

© Видавництво ЗДМУ, 2021

ВПРОВАДЖЕННЯ МЕТОДУ ЗВОРОТНЬОГО ЗВ'ЯЗКУ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ПРИ ЗМІШАНІЙ ФОРМІ НАВЧАННЯ

Круть Ю.Я., Павлюченко М. І.

Ключові слова: кафедра акушерства і гінекології, змішана форма навчання, практичні заняття, етапи зворотнього зв'язку, описовий і оціночний зворотній зв'язок, абсолютна та якісна успішність

Вступ. Впровадження різних симулятивних методів та навчальних методик в систему вищої медичної освіти з метою оцінки й контролю теоретичних знань та практичних навичок на сучасному етапі стає найбільш актуальним напрямком, а відоме поняття «зворотній зв'язок» у концепті підвищення ефективності навчального процесу виходить за рамки простої зворотної реакції і може бути визначений як конструктивний інформаційний обмін між викладачем і студентом.

Основна частина. Протягом навчального року викладачами кафедри акушерства і гінекології, які були залучені до впровадження окремих методик симулятивної медицини, була розроблена методика використання елементів зворотного зв'язку при проведенні практичних занять за Модулем 1. Захворювання жіночої репродуктивної системи.

Відповідно до затвердженого навчального плану у осінньому семестрі 2020-2021 навчального року Модуль 1 Гінекологія вивчали студенти I медичного факультету загальною кількістю 28 груп. У 5-х групах при проведенні практичних занять дистанційно (у системі Microsoft Teams) був використаний такий елемент зворотного зв'язку як описовий зворотній зв'язок, а у 4-х групах – і описовий, і оціночний зворотній зв'язок.

Відповідно до методики, що отримала поширення, зворотній зв'язок здійснювався у три етапи.

На першому етапі («Нова тема») студент самостійно вивчав відповідну тему, використовуючи підручники, лекційний матеріал та навчальні матеріали на електронних ресурсах кафедри.

Другий етап («Відповідь студента») передбачав усну чи письмову відповідь студента (у системі Microsoft Teams), яка дозволяла викладачеві визначити ступінь розуміння студентом нового матеріалу. За результатами роботи студента або академічної групи, викладач робив попередні висновки про хід процесу навчання, досягнення і труднощі окремо взятого студента і в цілому всієї групи. Отримавши інформацію, викладач виконував наступні дії:

1) Проаналізувавши результати групи в цілому, викладачем приймалися відповідні рішення – або продовжити вивчення/закріплення нового матеріалу, або «повернутися» і повторити матеріал, застосувавши інші підходи, можливо, навіть перерозподіливши час практичного заняття.

2) Викладач визначав причини виникнення труднощів у окремих студентів.

3) У групах де проводився оціночний зворотній зв'язок викладач надавав окремим студентам конкретні рекомендації щодо поліпшення роботи.

На третьому етапі («Зворотній зв'язок. Коментар викладача») викладач здійснював описовий зворотній зв'язок, навчаючи студентів правильно використовувати, надані рекомендації: уточнюючи проблемні місця, визначаючи помилки, вносячи виправлення і доповнення в роботу або відповідь.

Слід зазначити, що нами для досягнення ефективності зворотного зв'язку додатково застосовувалися три види так званих «підказок», які допомагали студентам визначити їх наступні кроки: підказка «Нагадування» (звертає увагу студента на мету навчання), підказка «Поетапна допомога» (здійснюється викладачем за допомогою питань, опису проблеми), підказка «Надання зразка» (викладач надає студентам приклади можливих поліпшень, приклади зразкових відповідей).

Безумовно кількість груп, у яких використовувалися зазначені елементи зворотного зв'язку не дозволяє на даному етапі провести об'єктивний статистичний аналіз, але вже зараз можна зробити попередній висновок про те, що вони однозначно сприяють створенню позитивної емоційної атмосфери під час проведення практичного заняття та підвищують зацікавленість студентів у більш активній індивідуальній роботі, як під час самого заняття, так і під час самостійної підготовки до нього.

До того ж попередній аналіз таких показників успішності як абсолютна та якісна успішність, середній бал навчання, у порівнянні середнього показника на курсі з показником у групах, де використовувалися елементи зворотного зв'язку показав, що при відсутності суттєвих змін за показником абсолютної успішності показники якісної успішності та середнього балу у групах де використовувався оціночний і описовий зворотній зв'язок мають тенденцію до росту.

Серед напрямків розвитку, що дозволять у перспективі поширити можливості запровадження даного методу, слід відзначити створення умов для більшій кількості викладачів до вивчення методики симулятивної медицини та збільшення муляжного фонду на клінічних кафедрах, насамперед, тих що викладають на випускаючих курсах (6 курс медичних факультетів).

Висновок. Вже перші кроки запровадження у навчальний процес на кафедрі акушерства і гінекології ЗДМУ елементів оціночного та описового зворотного зв'язку вказують на перспективність цього напрямку та необхідність поширення даної методики до перманентного використання з врахуванням наявного міжнародного досвіду.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ АКУШЕРСТВА, ГІНЕКОЛОГІЇ ТА РЕПРОДУКТИВНОЇ МЕДИЦИНИ ФПО В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ

Авраменко Н. В., Барковський Д. Є., Нікіфоров О.А., Губка Т. О.

Ключові слова: дистанційне навчання, лекції, практичні заняття

Навесні 2020 року у світі склалась ситуація яка спонукала наш Запорізький державний медичний університет перейти на нові рейки навчального процесу з впровадженням інноваційних технологій. Кафедра акушерства, гінекології та репродуктивної медицини ФПО не стала виключенням. Досить швидко всіма викладачами кафедри було опановано сучасні методики дистанційного навчання на платформі Teams від Office 365. Тут варто зазначити, що кафедра має необхідне технічне оснащення для проведення дистанційного навчання, а саме швидкісне підключення до мережі Інтернет, мультимедійний центр, та ноутбуки у кожного викладача для проведення дистанційних практичних занять.

На кафедрі акушерства, гінекології та репродуктивної медицини проводяться лекції та практичні заняття для студентів IV-VI курсів за напрямками підготовки «Медицина», «Педіатрія» та «ТМТДЛ» що є основою для здійснення подальшої лікарської практики.

Дистанційне навчання, на яке вимушені були піти вищі навчальні заклади принципово відрізняється від дистанційної освіти, яка була раніше. Основний принципи дистанційної освіти це гнучкість та можливість навчатись тоді, коли маєш на це час. Але це буде абсолютно контрпродуктивно для студентів які здобувають вищу медичну освіту. Тому основний акцент було зроблено на дотриманні плану навчальної програми та постійному поточному контролі виконання студентами поставлених завдань.

Дистанційне навчання потребує високого рівня мотивації, внутрішньої організованості, самодисципліни, хороших навичок володіння комп'ютерною технікою, як від студента так і від викладача, чим відрізняється від традиційних форм навчання.

Як вже було вище зазначено для проведення дистанційного навчання кафедрою використовується платформа Teams, яка має достатню кількість вбудованих інструментів для найбільш ефективної організації занять. Вона представляє можливості планування проведення занять, а також можливість контролювати і спостерігати присутність